

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЦЕНТРАЛЬНА МЕТОДИЧНА РАДА

МАТЕРІАЛИ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЦЕНТРАЛЬНОЇ МЕТОДИЧНОЇ РАДИ ЗДМФУ**

ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ІНСТРУМЕНТИ В ПІДГОТОВЦІ КЛІНІЦИСТА

25 квітня 2024 року, м. Запоріжжя

Запоріжжя, 2024

МІСЦЕ ЕЛЕКТРОННИХ ІНСТРУМЕНТІВ НАВЧАННЯ У СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ЛІКАРІВ ЗАГАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ – СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ.....	60
Кульбачук О.С., Сідь Є.В., Соловйов О.В., Піскун А.В.	
ЩОДО ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «БІООРГАНІЧНА ХІМІЯ» В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	61
Кучеренко Л.І., Кандибей К.І.	
КОМУНІКАЦІЯ ТА СПІЛКУВАННЯ У СУЧАСНІЙ МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ	62
Лашкул Д.А., Назаренко О.В.	
СИМУЛЯЦІЙНЕ НАВЧАННЯ – ЯК ОДИН ІЗ МЕТОДІВ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ.....	63
Лукашенко Л. В., Лихасенко І. В.	
СУЧАСНІ ІНТЕРАКТИВНІ ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАКТИЧНОГО НАВЧАННЯ ЛІКАРІВ НА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ.....	64
Луценко Н.С., Рудичева О.А., Ісакова О. А., Кирилова Т.С., Михальчик Т. С.	
СИМУЛЯЦІЙНИЙ ТРЕНІНГ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ МЕТОД В ПІДГОТОВЦІ ОТРИМУВАЧІВ ОСВІТИ З МЕДИЦИНИ НЕВІДКЛАДНИХ СТАНІВ	66
Льовкін О.А.	
ВІЗУАЛЬНА ГРАМОТНІСТЬ В ОПАНУВАННІ ДИСЦИПЛІНИ «ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГІЯ».....	67
Макуріна Г.І., Чернеда Л.О.	
ЗАСТОСУВАННЯ ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ПІСЛЯДИПЛОМНОГО НАВЧАННЯ СТОМАТОЛОГІВ.....	69
Манухіна О.М., Варакута О.А., Сидоряко А.В.	
ПРОФЕСІЙНА МОТИВАЦІЯ ЯК ЗАСІБ ІНТЕГРАЦІЇ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ І КЛІНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	70
Мельнікова О.З., Іванченко О.З., Мікасян Г.Р.	
ІННОВАЦІЙНІ ТА ТРАДИЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТИ АКТИВІЗАЦІЇ МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ КЛІНІЦИСТІВ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ.....	73
Михайловська Н.С., Стецюк І.О., Коновалова М.О., Мануйлов С.М.	
ПІДГОТОВКА СТОМАТОЛОГІВ В ІНТЕРНАТУРІ – ВИКЛИКИ ЧАСУ	75
Міщенко О.М., Манухіна О.М., Варакута О.А., Сидоряко А.В.	
РОЛЬ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ КЛІНІЦИСТА.....	77
Москвітін Д.А.	
ОЧНА ТА ДИСТАНЦІЙНА ФОРМИ ОСВІТИ У ФОРМУВАННІ ЛІКАРЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	78
Недельська С.М., Ярцева Д.О., Мазур В.І., Самохін І.В., Кряжев О.В., Бессікало Т.Г., к.мед.н., Кляцька Л.І., Федосєєва О.С., Лямцева О.В.	
ВИКОРИСТАННЯ ІНОВАЦІЙНИХ ПРОГРАМ ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ В НАВЧАНІ ЛІКАРЯ-ЛАБОРАНТА	79
Павлов С.В., Баранова Л.В.	
ОСОБЛИВОСТІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КЛІНІЦИСТА-ФАРМАЦЕВТА В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ	81
Панасенко О.І., Карпенко Ю.В., Куліш С.М., Аль Халаф Н.А.	
ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ ПРОПЕДЕВТИКИ ПЕДІАТРІЇ У ЗМІШАНОМУ ФОРМАТІ.....	83
Пацера М.В.	
ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ З ПРОПЕДЕВТИКИ ПЕДІАТРІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	84
Пащенко І.В., Соляник О.В.	
ІНФОРМАЦІЙНА МОДЕЛЬ ПРОЦЕСУ СТВОРЕННЯ САЙТУ НАВЧАЛЬНОЇ АПТЕКИ.....	87
Пишнограєв Ю.М.	

ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ ПРОПЕДЕВТИКИ ПЕДІАТРІЇ У ЗМІШАНОМУ ФОРМАТІ

Пацера М.В., доцент каф. пропедевтики дитячих хвороб

Ключові слова: пропедевтика педіатрії, змішане навчання, студенти.

Змішане навчання в медичному університеті поєднує як очне так і дистанційне навчання. Воно відкриває можливості надбання теоретичних і практичних знань у студентів за рахунок гнучкості освіти, особистісних характеристик кожного студента, а також темпу і ритму освоєння навчального матеріалу. Таке опанування дисципліною, коли у процесі навчання пізнавальна діяльність здобувачів знань відбувається на практичному занятті під безпосереднім керівництвом викладача, а інша частина навчання самостійно за допомогою електронних ресурсів значно підвищує ефективність навчання. Студенти використовують при підготовці до занять з дисципліни лекційний матеріал кафедри, навчальні посібники, тренувальні тести, тематичні ситуаційні задачі, що відображають фундаментальні основи знань відповідають потребам сьогодення.

На кафедрі пропедевтики дитячих хвороб ми активно використовуємо змішане навчання. Дистанційна освіта забезпечує персоналізоване та самостійне навчання. Важлива орієнтація на базисні знання студента з таких дисциплін, як анатомія людини, нормальна фізіологія та патологічна, патологічна морфологія. Процесу вивчення закономірностей зростання здорової дитини допомагають знання з психології та педагогіки, і це дійсно покращує розуміння особливостей стану дитини, на що можуть впливати і родинні стосунки, і поведінка дитини у школі, її відносини у колективі. Моделювання таких завдань допомагає студентам розуміти необхідність застосування знань щодо виникнення симптомів хворої дитини, темпів розвитку захворювань в певних життєвих ситуаціях. Такі креативні завдання допомагають розвивати клінічне мислення у студентів, які на третьому курсі починають вивчати клінічні дисципліни. Поступово вибудовується освітня траєкторія індивідуалізованого навчання навколо проблематики, кожної теми, окремого віку дитини. Широке застосування такого метода навчання, в якому новітні технології і матеріали, темп підготовки засновані на здатності та зацікавленості кожного окремого студента. Структура і цілі навчання можуть відрізнятися в залежності від освітніх потреб студента. Важливим елементом також є й самостійне навчання, при якому студент сам приймає рішення, без допомоги викладача, формулює цілі, яких хоче досягти, визначає особисті та матеріальні джерела знань, вибирає і здійснює освітню стратегію і оцінює отримані знання. Досвід дистанційного викладання клінічної дисципліни продемонстрував доцільність використання проблемно-орієнтованих завдань, які можуть бути складені студентами самостійно після вивчення тем з дисципліни впродовж або наприкінці курсу. Умову такої задачі студент демонструє під час заняття, інші студенти пояснюють свої думки щодо вирішення проблеми, а потім автор дає оцінку обговореного і пояснює відповідь задачі. Такі задачі є цінними, тому що її умова, структура і наповнення цілком демонструють вміння студента використовувати знання щодо особливостей дитячого організму, які ми вивчали протягом навчального року. За побудовою проблемно-орієнтоване завдання повторює схему студентської історії хвороби. Вміння зробити акцент на важливих даних щодо анамнезу життя і захворювання пацієнта допомагає формувати клінічне мислення не лише у автора завдання, а також розуміти хід думок з етіології і патогенезу хвороби. Дискусія навколо завдання також дає змогу іншим студентам виступати в ролі рецензента, тобто виявляти прогалини у знаннях з багатьох тем дисципліни. Це й вікові особливості дитини, закономірності розвитку симптомів, їх комплексність та патогномонічність.

Звісно, очне навчання, раніше єдине і основне і те, що не обговорювалося, сьогодні є одним з елементів і доповнює процес навчання у вищій школі. На кафедрі студенти можуть завітати до викладачів для поглиблення знань з будь-якої теми з дозволу адміністрації університету і особистого рішення здобувача знань. Так, огляд пацієнтів і бесіда з батьками доповнюють теоретичні знання і формують надважливі практичні навички. Звісно, при огляді дитини разом з викладачем зручно використовувати теми фізичного і психомоторного розвитку дитини, дані з вигодовування і особливостей показників за віком. Так, студенти будуть розуміти важливість знань, що отримали раніше, а також необхідність опанування зв'язків між темами по вивченню дитячого організму в цілому.

Таким чином, пропозиція щодо подальшого використання змішаного формату у вивченні дисципліни пропедевтики педіатрії дозволить використовувати як сучасні комп'ютерні технології, так і покращити очне спілкування з викладачем, пацієнтами різного віку і їх батьками. Самостійне створення студентами проблемно-орієнтованих завдань допоможе їм краще опанувати дисципліну, розвинути практичні навички, а також допоможе викладачеві розуміти рівень підготовки студентів.

Література:

1. Комунікативні навички лікаря: підручник / Колектив авторів за заг. ред. О.С. Чабан. К : Медпринт, 2022. 400 с.
2. Кострікова Ю.А., Пустовойт Г.Л. Окремі аспекти використання інноваційних методів навчання в системі медичної освіти та їх обмеження / 2022. ПДМУ С. 115-117 URL:[http://repository.pdmu.edu.ua/bitstream/123456789/20565/3/Some aspects of the use.pdf](http://repository.pdmu.edu.ua/bitstream/123456789/20565/3/Some%20aspects%20of%20the%20use.pdf) (дата звернення: 19.04.2024).
3. Філоненко М. М. Методика викладання у вищій медичній школі на засадах компетентнісного підходу. Методичні рекомендації для викладачів та здобувачів наукового ступеню доктора філософії (PhD) ВМ(Ф)НЗ України. - К, 2016. 88 с. URL:https://nikmed.at.ua/metodrabota/1filonenko_m_m_metodika_vikladannya_u_vishchii_med.pdf (дата звернення: 19.04.2024).
4. Як поліпшити (не)дистанційне викладання? Академічна доброчесність. Інформаційний бюлетень. Вип. 9, квіт. 2020. URL: <https://saiup.org.ua/wp-content/uploads/2020/04/Integrity-bulletin-09.pdf> (дата звернення 19.04.2024).
5. Загальна медична психологія : в 2 т. / Нова Книга. Вінниця. 2020 / за ред. Г. Я. Пилягіної, О. О. Хаустова, О. С. Чабан та ін. Вінниця. 288 с.

ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ З ПРОПЕДЕВТИКИ ПЕДІАТРІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Пащенко І.В., кандидат медичних наук, доцент
Соляник О.В., кандидат медичних наук, асистент

Ключові слова: змішане навчання, оф лайн навчання, онлайн навчання, дистанційне навчання, професійна компетентність.

Введення воєнного стану в Україні з лютого 2022 р. змусило навчальні заклади адекватно реагувати на виклики, які насамперед стосуються обмежень, пов'язаних з фактором безпеки. Здобувачам освіти, які були змушені змінити місце проживання (перебування), гарантується організація освітнього процесу в дистанційній формі [2, 3]. Але освітній процес не повинен зупинятися і здобувачі повинні отримувати якісну освіту, але, при можливості, потрібно зберігати баланс між аудиторною та дистанційною формою передачі знань та вмінь [7]. На допомогу учасникам освітнього процесу може прийти освітня технологія змішаного навчання. Ця технологія навчання досить нова та динамічно розвивається, поєднує в собі кращі аспекти та переваги викладання в аудиторії та інтерактивного або дистанційного навчання, створює доступні курси для здобувачів освіти, при яких навчальний процес являє собою систему, що складається з різних частин, які функціонують в постійному взаємозв'язку один з одним, утворюючи цілісне освітнє середовище [1, 2, 4]. С. Моебз та С. Вейбелзал так трактують термін «змішане навчання»: це поєднання дистанційного і традиційного спілкування в інтегрованій навчальній діяльності [6]. Б. Коллінс стверджує, що змішане навчання – це гібрид традиційного очного та онлайн-навчання, за якого освітній процес відбувається як в аудиторії, так і за її межами, причому онлайн складова стає природним розширенням традиційного аудиторного навчання [5].

З розвитком воєнної ситуації відбувається процес адаптації до нових умов, що потребує переоцінки онлайн і офлайн взаємодії. Дистанційне навчання з запровадженням платформи Microsoft Office 365 дозволило організувати викладання матеріалу з використанням мультимедійних презентацій на лекціях і практичних заняттях, тестів різного рівня складності, ситуаційних задач з аналізом клінічних помилок, навчальних відеофільмів, завдань для самостійної роботи студентів. З 2023 року ЗДМФУ розпочав освітній процес у режимі, який наближений до традиційного формату,